Respublika.- 2018.- 28 oktyabr.- S.-7.

GÖRKƏMLİ ELM XADİMİ

Bütün dövrlərdə alimə və müəllimə böyük hörmət, qayğı və diqqət olubdur. Haqqında söhbət açacağımız görkəmli alim, akademik və sevimli müəllim Vasif Babazadəyə də bunları şamil etmək olar. Vasif Babazadə 1938-ci il sentyabr ayının 2-də Bakı şəhərində anadan olmuşdur. 1960-cı ildə isə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (hazırda BDU-nun) Geoloji-coğrafiya fakültəsini bitirmiş və mühəndis-geoloq ixtisasına yiyələnmişdir. 1961-ci ildən onun bütün elmi, pedaqoji fəaliyyəti Bakı Dövlət Universiteti ilə bağlı olmuşdur. Vasif müəllim bu gün şöhrətli alim və nüfuzlu bir şəxsiyyət kimi xalqımız, habelə elmi ictimaiyyətimiz tərəfindən dəyərincə qiymətləndirilən böyük ziyalıdır. O, uzun illər gənc nəslin hərtərəfli inkişafına xidmət edən, ensiklopedik biliyə malik böyük alim və pedaqoqdur. Vasif Babazadə elm fədaisi, tanınmış ictimai xadim, dərin zəkalı müdrik bir şəxsiyyət olmaqla yanaşı, hər kəsə qarşı olduqca xeyirxah və qayğıkeşdir. Onda olan insanları sevmək və hər kəsin öz dilində danışmaq bacarığı, istedadı isə hər insana nəsib olmur. Vasif müəllim elmi, ictimai və pedaqoji fəaliyyətinə görə bir çox yüksək mükafatlara layiq görülübdür.

V.Babazadə Bakı Dövlət Universitenin “Faydalı qazıntılar kafedrası”nın bazasında “Strateji növ mineral-xammal resurslarının — geoloji xüsusiyyətləri, əmələgəlmə şəraitləri və kompleks mənimsənilmə, habelə istifadənin fundamental problemləri” istiqamətində yaradılan və formalaşan elmi məktəbin banisidir. Hazırda dünyanın bir çox aparıcı alimləri tərəfindən qəbul edilən akademik Vasif Babazadənin yaratdığı bu elmi məktəb bir neçə istiqamətdə fəaliyyət göstərir. O, ABŞ, Rusiya, Fransa, Almaniya, Türkiyə, İran, Gürcüstan və digər ölkələrin alimləri ilə sıx təmasda olub bir sıra mühüm elmi-tədqiqat işləri aparır.

1973-1980-ci illər keçmiş Azərbaycan Dövlət Universitetində dekan vəzifəsində fəaliyyət göstərən Vasif Babazadə, 1986-cı ildən BDU-nun Faydalı qazıntılar kafedrasının müdiri vəzifəsində çalışır. Bir sıra müxtəlif miqyaslı geoloji xəritələrin tərtib edilməsində Vasif müəllimin xüsusi xidmətləri var. Hələ gənc yaşlarından o, özünün elmi potensialını geologiyanın ən yeni və mürəkkəb sahəsinə: filizəmələgəlmə nəzəriyyəsi və geodinamikanın sintezinə yönəltdi. Etiraf etmək lazımdır ki, iki elmin qovşağında formalaşan bu elmi istiqamət mürəkkəb olmaqla yanaşı, həm də öyrənilməmiş sahədir. 1960-cı illər dünya geologiya elmində bu sahədə hələ ilk addımlar atılırdı. Belə bir zamanda akademik Vasif Babazadənin təşəbbüsü ilə ötən əsrin altmışıncı illərin ikinci yarısından başlayaraq Azərbaycanda da filizəmələgəlmə və geodinamika istiqamətində tədqiqatlara başlanıldı. Respublikamızda bu sahədə keçmiş İttifaqın aparıcı elmi mərkəzləri (Moskva, Novosibirsk) tərəfindən qəbul edilən elmi məktəb yaradıldı. İlk dəfə olaraq “filiz-formasion analiz”i, “filiz-maqmatik sistemləri” sahəsində tədqiqatlara başlanıldı. Onların vulkano-plutonik komplekslərdə ayrılma prinsipləri göstərildi, ətraflı öyrənilmiş filiz, xüsusən də əlvan metal yataqların geoloji-genetik modeli işlənib hazırlandı. Mürəkkəb xüsusiyyətli ofiolit qurşaqlarının metallogeniyası yeni geodinamik baxımdan təhlil edildi. Respublikada mineral-xammal resurslarının kosmik öyrənilməsinin elmi əsası qoyuldu. Hazırda dünyanın bir çox aparıcı alimləri tərəfindən qəbul edilən akademik Vasif Babazadənin yaratdığı bu elmi məktəb bir neçə istiqamətdə fəaliyyət göstərir.

Alimin elmi-pedaqoji fəaliyyəti də diqqətəlayiqdir. 1961-ci ildən fasiləsiz Bakı Dövlət Universitetində işləyən alim geologiya sahəsində Azərbaycan dilində yazılan ilk dərsliklərin müəllifidir. Onun elmi rəhbərliyi altında 11 doktorluq və 30 namizədlik dissertasiyası müdafiə edilmişdir. O, 40-a yaxın monoqrafiya və dərslik kitablarının, habelə 350-dən çox elmi məqalənin müəllifidir.

Akademik V.M.Babazadənin təşəbbüsü ilə 1989-cu ildə BDU-da “Yer ehtiyatlarının aerokosmik tədqiqatları” elmi-tədqiqat laboratoriyası yaradılmış və hazırda o, bu laboratoriyanın elmi rəhbəridir.

O, eyni zamanda Bakı Dövlət Universiteti Elmi Şurasının üzvü, BDU-nun Tədris-Metodiki Şurası və Attestasiya Komissiyasının sədri, “Bakı Dövlət Universitetinin Xəbərləri” (Təbiət elmləri seriyası) jurnalının elmi redaktoru, “AMEA-nın Xəbərləri” (Yer elmləri seriyası) jurnalının redaksiya heyətinin üzvüdür.

V.Babazadə təbii resursların səmərəli istifadəetmə sahəsində əsərlər silsiləsinə görə Dövlət mükafatı laureatı

(1978), Əməkdar elm xadimi (2000), “Şöhrət” ordeni (2009), Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının akademik Musa Əliyev adına mükafatı (2017), Gürcüstan Milli Elmlər Akademiyasının akademik Aleksandr Tvarçrelidze adına mükafatı (Tbilisi, 2018), Bakı Dövlət Universitenin İlin alimi (2007) və digər bir çox yüksək mükafatlara layiq görülmüşdür. Akademik Vasif Babazadə möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin sərəncamı ilə 31 avqust 2018-ci ildə “Şərəf” ordeni ilə təltif edilmişdir.

Çoxsaylı geoloqlarımız və bütün elmi ictimaiyyətimiz adından sevimli həmkarımızı 80 illik yubileyi münasibətilə təbrik edir, ona cansağlığı, yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıram:

Sən öz zəhmətinlə çatdın ad-sana, Elmin qüdrətindən güc alan alim, Yaxşı övlad oldun Azərbaycana, Elmin zirvəsinə ucalan alim.

Dosta sədaqətli, düşmənə sərtsən, Sən doğma torpağa, yurda bağlısan. Sözündə qətisən, işində mərdsən, Elmin yollarına qalxmadın asan.

Hikmət MAHMUD,
geologiya-mineralogiya elmləri doktoru, professor.